

Příspěvek na webinaru k přístupnosti webových stránek a mobilních aplikací
dne 14.10.2024
(10 min)

Vážené dámy, vážení pánové,

prvně bych ráda poděkovala organizátorům za pozvání na dnešní seminář, kterého jsem se mohla jako vedoucí advokační strategie pro přístupnost [ASNEP](#), z.s. zúčastnit. ASNEP je organizace, která již od roku 1992 zastřešuje organizace v České republice, které hájí zájmy osob se sluchovým postižením. V rámci ASNEPu se snažíme řešit problematiku sluchového postižení systémově a k tomu nám pomáhají právě naši členové.

K problematice přístupnosti internetových stránek a mobilních aplikací bych ráda jménem ASNEPu sdělila několik věcí, které jsem si dovolila shrnout do bodů:

- **Memorandum o přístupnosti informací pro lidi se sluchovým postižením:** Před několika měsíci jsme v ASNEP vydali Memorandum o přístupnosti informací pro lidi se sluchovým postižením - důvodem je skutečnost, že i když lidé se sluchovým postižením mají právo na přístupná opatření, v reálu se jejich potřeby často opomíjí nebo jejich naplnění není systémově zajištěno. Jedná se o dokument, který stručně popisuje, co lidé se sluchovým postižením potřebují v oblasti přístupnosti informací v prostoru digitálním i fyzickém, aby měli možnost plnohodnotně vést běžný život. Memorandum současně žádá o neprodlené řešení systémového financování služeb a zavádění služeb a opatření k přístupnosti. Memorandum též upozorňuje na:
 - různé potřeby osob se sluchovým postižením - záleží na typu postižení, úrovni vzdělání, přístupu k informacím apod.;
 - skutečnost, že pro uživatele českého znakového jazyka je český jazyk cizím jazykem;
 - fakt, že osoby se sluchovým postižením, které mají problémy s českým jazykem a zároveň neovládají český znakový jazyk, upřednostňují weby v plain language;
 - potřebu doplnit videa o titulky pro osoby se sluchovým postižením.
- **Opatření dle Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením:** Do konce roku platí Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. V rámci advokační činnosti pro přístupnost ASNEPu řešíme zejména opatření č. 3.2.5., který uvádí povinnost gestorů a Úřadu vlády ČR určit ve spolupráci s organizacemi zastupujícími osoby se sluchovým postižením základní informace o činnosti jednotlivých resortů, které budou přeloženy do českého znakového jazyka, a tento překlad zrealizovat. Tento úkol se měl dokončit do 31. prosince 2024. Vzhledem k tomu, že neexistuje metodika pro zajištění překladu do českého znakového jazyka, navrhli jsme Vládnímu výboru pro osoby se zdravotním postižením a jeho vedoucímu sekretariátu, panu doktoru Ptáčníkovi, aby došlo k prodloužení termínu pro dokončení úkolu do konce roku 2025. Toto nám bylo panem doktorem Ptáčníkem několikrát přislíbené, a pevně doufáme, že toto platí. Zároveň tímto žádáme VVOZP o písemné potvrzení a odkaz na dokument, který posun daného termínu uvádí. Máme sice zákon o přístupnosti, ale ten se přístupností informací pro uživatele českého znakového jazyka nezabývá, proto je tento Národní plán pro nás zásadním dokumentem, který to napravuje, protože dává povinnost gestorům zajistit přístupnost informací pro uživatele českého znakového jazyka na svých webových stránkách.
- **Aktuální kroky ASNEP:** Protože se blíží konec Národního plánu a my máme informaci o tom, že některé resorty již začaly s pracemi, narážíme na problém, že neexistuje žádná jednotná detailní metodika, která by pomohla zpracovat opatření 3.2.5. Proto jsme se v ASNEPu rozhodli, na rámec Memoranda, zpracovat základní dokument, který obsahuje základní kritéria v naprosto obecné míře. V současné době na nich pracujeme s našimi odborníky a doufáme, že v listopadu 2024 je budeme moci zveřejnit. Prosím, berte na vědomí, že se jedná pouze o shrnutí nejzákladnějších principů přístupných internetových stránek pro osoby se sluchovým postižením. Stále potřebujeme vytvořit komplexní metodiku - k tomu je potřeba alokovaný rozpočet, tým odborníků a dostatečný čas i pro testování.

Jakmile budeme mít tento základní dokument hotový, chceme jej rozšířit skrz VVOZP, DIA a další instituce. Můžete si jej vyžádat i přese mě.

- **Co jsme udělali pro metodiku?:** Vzhledem k tomu, že doposud nebyly alokovány finance na tvorbu metodik pro přístupnost pro osoby se sluchovým postižením v digitálním prostoru, natož vytvořena pracovní skupina, rozhodli jsme se v ASNEPu pro kroky, které mají za cíl se tomuto cíli přiblížit. Oslovili jsme proto VVOZP, aby přijal relevantní usnesení. Výsledkem je, že VVOZP uznal potřebnost vzniku metodiky a současně s tím vyzval Kabinet pro digitalizaci k zařazení bodu “Potřebnost vzniku Metodiky pro přístupnosti digitálního prostoru pro osoby se sluchovým postižením” do programu nejbližšího zasedání Pracovní skupiny pro přístupnost digitálních služeb při Radě vlády pro informační bezpečnost. Doufáme, že tyto kroky napomůžou vytvoření metodiky, která:
 - bude přehledná,
 - bude reflektovat potřeby osob se sluchovým postižením,
 - pomůže, vám, gestorům, se v této problematice orientovat a zajistit správnou formu přístupnosti pro osoby se sluchovým postižením tak, jak vám to ukládá opatření č. 3.2.5. Národního plánu,
 - zajistí uživatelům českého znakového jazyka přístup k informacím.

Závěrem bych chtěla shrnout, že metodiku potřebujeme, aby instituce netápaly a měly nějaký návod, jak to dělat efektivně. Ta metodika bude prospěšná pro obě strany: institucím usnadní práci a pomůže splnit úkol = přístupnost pro lidi s SP (tj. nedoslýchaví, neslyšící, ohluchlí atd.), přičemž každá skupina má jiné specifické potřeby). A zároveň osoby se SP získají maximální přístupnost, na kterou mají ze zákona právo, v takové kvalitě, která je nezbytná pro jasné porozumění.

Naším cílem je zajistit přístupnost pro všechny osoby se sluchovým postižením, v rámci toho vždy důrazně upozorňujeme na to, že každý člověk se sluchovým postižením má své individuální potřeby a to nesmí být opomenuto. My v ASNEPu jsme otevření případné konzultaci a spolupráci.

Případné dotazy nebo žádosti o konzultaci mi můžete napsat na moji emailovou adresu: j.havlova@asnep.cz.

Ještě jednou děkuji za pozvání a za vaši pozornost.